

Kvalitetsudvikling

STOPbasen for tobak og nikotin: Resume af årsrapporten for 2022 med opfølgning i 2023

Stor stigning i kvalificerede stopforløb på 24 % efter COVID-pandemien.

Mie Sylow Liljendahl, Anders Løkke, Mette Rasmussen, Anne Sode Grønbæk, Hanne Tønnesen.

Interessekonflikter: ingen.

STOPbasen blev etableret i 2001 som en forskningsdatabase for at dokumentere, kvalitetssikre, udvikle og forske i stopforløb i Danmark. I mange år var fokus på ryggestop, men fra 2018 indgår også stopforløb for snus, e-cigaretter og andre nikotinprodukter for unge under 25. I 2023 er dette udvidet til at gælde alle deltagere, så det kommer med i næste årsrapport.

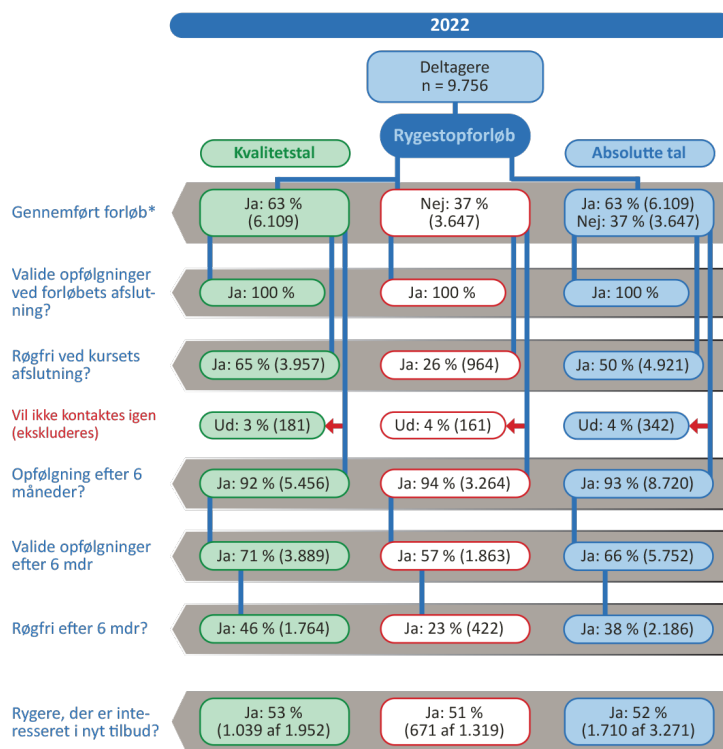
Årets rapport er baseret på data fra 93 danske kommuner med over 100 stopenheder med en dækningsgrad på omkring 95 %. Totalt set foregår 98 % af forløbene i kommunalt regi, eventuelt via aftaler med apoteker. Over 95 % af deltagerne indgår i et standardiseret intensivt forløb, der opfylder de internationale kriterier. Registrering i STOPbasen foregår efter samtykke med deltagerne, hvoraf 96 % også tillader opfølgning for effekt.

Årets resultater

I 2022 deltog 9.756 personer i et stopforløb kvalitetssikret via STOPbasen. Det er en stigning på 1.862 personer eller 24 % sammenlignet med året før (2021), hvor kun 7.894 personer deltog. Stopforløbene i 2021 var påvirket negativt af COVID-pandemien. Den positive udvikling i 2022 svarer skønmæssigt til, at 1,5 % af daglige tobaks- og nikotinbrugere i Danmark fik et stoptilbud mod 1,2 % i 2021.

Aktivitetsstigningen rundt om i landet har ikke kostet på effekten. Samlet set opfylder 52 stopenheder nu et eller flere kvalitetsmål mod 47 i 2021. Kvalitetsmålene er sat meget højt efter internationale standarder: 80 % for gennemførelse af forløbet og stopraten på kort sigt ved forløbets afslutning samt på 50 % for 6 måneders stoprate og 90 % for tilfredshed. Resultaterne fremgår af figur 1, og årets tilfredshedsrate er 87-91%.

FIGUR 1 Deltagere i stopforløb i 2022 med opfølgning i 2023. Gengivet med tilladelse fra STOPbasen.

* Deltagere har gennemført et forløb, når de har været til stede minimum 75 % af de planlagte mødegange.

Perspektivering

Resultaterne viser, at kommunerne er lykkedes med intentionen om at øge indsatsen, som de meldte ud sidste år sammen med regionerne. Dog kniber det stadig med at få de unge ind i stopforløb. Man kunne tænke, at der skal noget særligt til, for at det kan lykkes, men STOPbasens temarapport over ungeforløbene viser, at de intensive standardforløb også kan anvendes til unge.

Internationalt og nationalt er der opstillet to mål: Det ene er, at 5 % af et lands aktuelle rygere skal have et rygestopforløb hvert år - her mangler vi forsat 3,5 % i Danmark. Det andet mål er 'the Tobacco Endgame', som i Danmark indgår i 'Røgfri Fremtid' hvor maksimalt 5 % voksne og ingen børn eller unge ryger i 2030. Her refter omkring 8 % med udgangspunkt i opgørelsen af daglig rygere i 2021-2022.

Disse mål kan kun opnås ved at kombinere politikker/strategier målrettet at undgå opstart af tobaks- og nikotinbrug med hurtigt at iværksætte stopforløb igen. Det sidste kræver styrket stopbehandling for unge, rekruttering og fortsat vederlagsfri støttemedicin i stopforløb.

Årsrapporten er udarbejdet af forskere for STOPbasen og præsenteret på STOPbasens temadag.

Læs mere og se referencerne på: <https://www.stopbasen.dk/%C3%A5rsrapport-2023>

Vi vil gerne takke alle deltagere i STOPbasen, brugere, rådgivere og styregruppen for at indgå i samarbejdet.